

Helen Pahapill
Rahandusministeerium

Teie 23.07.2021 nr 2-5/21-01624
Meie 17.09.2021 nr 1.9-11/1497 -1

**Maaeluministeeriumi seisukohad sisendiks Rahandusministeeriumile Euroopa Liidu
Energiamaksustamise direktiivi eelnõu kohta**

Austatud proua Pahapill

Vastavalt Riigikantselei resolutsioonile nr 2-5/21-01624 edastame teile Maaeluministeeriumi seisukohad Euroopa Liidu Energiamaksustamise direktiivi eelnõu¹ kohta:

1. Kliimaneutraalsuse saavutamine kalapüügisektoris eeldab suuri strukturealseid muudatusi, mille elluviimine on aeganõudev protsess. Sellest lähtuvalt soovime säilitada erandi, mille kohaselt ühenduse vetel kalapüügiks kasutavale kütusele kehtib aktsiisivabastus, kehtestades minimaalse maksumäära saavutamiseks kuni kümneaastase üleminekuperioodi. Samal ajal saab hinnata sektori edasist panust kliimaneutraalsuse saavutamisesse ja üleminekuperioodi andmete põhjal otsustada, millist aktsiisimäära tuleks Euroopa Liidus edaspidi kalapüügisektorile rakendada. Arvesse tuleb võtta ka tehnoloogilist arengut ning uute kütuseliikide kasutuselevõtmise võimalusi kalalaevadel. Üleminekuperiood on vajalik selleks, et tagada Euroopa Liidu toiduga kindlustatus, kui ka selleks, et säiliks Euroopa Liidu kalapüügisektori konkurentsivõime võrreldes kolmandate riikidega.

Selgitus: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1139 Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta võimaldab saavutada Ühise kalanduspoliitika eesmärgi, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määrusega (EL) nr 1380/2013. Nimelt peab Ühine kalanduspoliitika tagama, et püügitegevus on keskkonna seisukohast pikaajaliselt jätkusuutlik ning seda majandatakse sellisel viisil, mis on kooskõlas majandusliku, sotsiaalse ja tööhõivealase kasu saavutamise ja toiduvarude kättesaadavuse toetamise eesmärkidega.

Kuigi kalapüük on üks meetmetest, mis toetab toiduga kindlustatust ja elanike varustamist toiduainetega, impordib Euroopa Liit ometi juba täna rohkem, kui 60% oma kalatoodete tarnest. Seetõttu ollakse suures sõltuvuses kolmandatest riikidest pärit toodetest. Euroopa Liidu üks oluline ülesanne on ergutada terves liidus rangete kvaliteedistandardite kohaselt toodetud ja tarbijatele taskukohaste hindadega kättesaadava kalavalgu tarbimist. Siiani on seda soodustatud läbi ühenduse vetel kalapüügiks kasutava kütuse aktsiisivabastuse. Selline meede on võimaldanud Euroopa

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021PC0563>

Liidu kalapüügisektoris tegutsevatel ettevõtjatel püsida paremini konkurentsisis niigi suureneva kalapüügitoodete impordiga, mis pärineb kolmandatest riikidest ning mis ei pruugi järgida säästva kalanduse printsiipe.

Üleminekuperiood annaks sektorile võimaluse kohaneda „eesmärk 55“ paketi ettepanekute rakendamise mõjuga. Sobivate meetmete olemasolu korral kaotatakse stiimul fossiilkütuste kasutamiseks ning minnakse üle keskkonnasõbralikemale tehnoloogiale ning puhtamale energiale. Selliselt on võimalik saavutada Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärgid ja lõppkokkuvõttes 2050. aastaks kliimaneutraalsus.

2. Kasvuhoonegaaside emissioone vähendavate ja keskkonda hoidvate tehnoloogiliste lahenduste kasutamine on „eesmärk 55“ saavutamisel kesksel kohal. Sellest lähtuvalt peame vajalikuks Euroopa Liidu kalapüügilaevastiku uuendamise toetamist. Tõhusamal tehnoloogial põhineva tehnika kasutamine ja tehnika asendamine puhtamatel energiaallikatel põhinevaga toob kaasa struktuursed muudatused kalapüügisektoris, stimuleerides läbi nõudluse keskkonnasõbralikemate tehnoloogiate välja töötamist, säästvate alternatiivkütuste kasutamist ning seeläbi kalapüügisektori CO₂ emissiooni vähenemist Euroopa Liidus.

Selgitus: Väikesemahulise rannapüügiga tegelevad mere- ja sisevete kalalaevad moodustavad peaaegu 75 % kõigist Euroopa Liidus registreeritud kalalaevadest ja see annab peaaegu poole kalapüügisektori tööhõivest. Uute energiasäästlike ja keskkonnasõbralikemate energiaallikatega kalapüügilaevade soetamine on sektorile üle jõu käiv ning Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond (EMKVF) selliseid lahendusi ei toeta. EMKVF võimaldab soodustada CO₂ heite vähendamist läbi kalalaevade mootorite asendamise või moderniseerimise. See võiks anda küll tõuke keskkonnasäästlike energialahenduste kasutuselevõtuks, kuid samas on see äärmiselt keeruline kalapüügisektoris, kuna vananenuid väiketraalereid ei ole tihtipeale võimaik ümber ehitada selliselt, et nendele saaks paigaldada säästlikke kütuselahendusi ja tihtipeale osutuvad sellised lahendused liiga kalliks. Seepärast ei vähene huvi fossiilkütuste kasutamise vastu. Laevastiku uuendamise kaudu nendes segmentides, kus kalapüük on reguleeritud lubatud väljapüügi kogustega, on võimalik tagada struktuurne muutus kliimaneutraalsuse poole liikudes, saavutades liidu territooriumil kasvuhoonegaaside heite ja õhusaaste vähendamise eesmäärke. Sektoris toimunud struktuursete muudatuste elluviimise järgselt on võimalik üle vaadata ühenduse vetel kalapüügiks kasutava kütuse aktsiisivabastus.

3. Peame oluliseks, et jäätmetest ja kõrvalsaadustest toodetud biokütused oleksid maksustatud madalama määraga kui fossiilsed kütused. Aktsiisimäär ei tohi pärssida biometaani tootmist ja selle konkurentsivõimet.

Selgitus: Leiame, et biometaani kasutamise soodustamine on oluline, kuna aitab vähendada fossiilsete kütuste tarbimist ning põllumajanduses tekkivatest jäätmetest ja kõrvalsaadustest biogaasi ja biometaani tootmine aitab vähendada ka kasvuhoonegaaside heidet põllumajandussektoris. Biometaani kasutamise soodustamiseks ja kasutusala laiendamiseks on vajalik toetada ettevõtteid, et neil oleks võimalik vajalikke investeeringuid teha.

4. Peame oluliseks säilitada põllumajandussektoris mootorikütusena kasutatavale kütusele aktsiisisoodustus, kuivõrd alternatiivsed energiatooted põllumajanduses kasutatavatele masinatele puuduvad.

Selgitus: Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika üks eesmärke on toetada põllumajandustootjaid ja parandada põllumajanduse tootlikkust, et tagada taskukohase hinnaga toiduainete stabiilne kättesaadavus. Euroopa Komisjon on esitanud ettepanekus näinud põllumajandussektorit privilegeeritud sektorina (kus säilib aktsiisisoodustuse võimalus) ning Eesti toetab komisjoni lähenemist. Seni kuni puuduvad põllumajanduses kasutatavatele masinatele alternatiivsed energiatooted, on põhjendatud diislikütuse aktsiisisoodustuse säilitamine.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Marko Gorban

Põllumajandus- ja maaelupoliitika asekancler

Ardi Priks

6256128, ardi.priks@agri.ee